No. 2176 Zaterdag 19 September 1925. 42ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St. Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Het Plan-MOLENGRAAFF.

V.

In zijn ontwerp tot voorziening van drink- en ketelwater voor de haven en de stad spreekt de IR. MOLENGRAAFF meermalen over verbetering van de *chemische* samenstelling van dat water.

Men houde goed in het oog, dat hierbij niet op de eerste plaats een belang voor de gezondheid gemoeid, want vast staat, dat het water van Hato geen enkel voor de gezondheid schadelijk bestanddeel bevat. Doch door de kalkzouten van dit water te verminderen, dus de hardheid van het water eenige graden lager te drukken, verliest het water nog meer van zijn hardheid, wordt dus zachter water en verbetert daardoor voor het gebruik van ketel- en waschwater.

Op welke wijze wil IR. MOLENGRAAFF dit doel nu bereiken?

1°. *Door toevoer van regenwater.*

Alle reservoirs en brongebouwen, die voor den aanleg van deze waterleiding ontworpen zijn, worden afgedekt en voorzien van een dak van beton. Dat heeft een tweeledig voordeel. Vooreerst de verontreiniging en tweedens de verdamping, door afsluiting tegen zon en wind, tegen te gaan.

Al deze daken hebben een groote oppervlakte, en leveren een prachtige gelegenheid om regenwater op te vangen, dat in dat reservoir wordt geleid, en dat dus het water wat er uit de bronnen en putten wordt ingepompt, *zoeter* en *zachter* maakt. Als men alleen reeds het oppervlak van het groote laagreservoir van Hato, dat 16.000 M3 inhoud heeft, rekent met een vangstoppervlak van 3750 M2, dat geeft dit bij een normale regenval van ± 600 m.M. per jaar, voor dit reservoir alleen een aanwinst van ± 2¼ millioen liter zoetwater.

Bij de andere kleinere reservoirs wordt dit eveneens toegepast, en is de toevoer van regenwater daar naar evenredigheid.

Om alle wantrouwen weg te nemen, kunnen we ten overvloede bovendien de volstrekte zekerheid geven, dat nergens het water van de rooien in die reservoirs kan binnendringen. Dit regenwater gevloeid langs de velden en rooien zou natuurlijk dat water in de reservoirs onmiddelijk troebel maken, en in hooge mate verontreinigen, omdat het alle vuile en rottende bestanddeelen mede aanvoert.

Op dat punt kan men dus volkomen gerust zijn.

2°. *Door het afgraven van de klei.*

Hier is wel eenige nadere uitleg ter verduidelijking noodzakelijk.

De bestaande tanki's (waterkuilen), die men op verschillende plaatsen in de buitendistricten aantreft, hebben uitsluitend ten doel in den regentijd het water van de rooien op te vangen en in die kuilen te bewaren voor het drenken van het vee en huishoudelijke doeleinden. Als drinkwater voor menschen is het niet betrouwbaar, omdat het bijna altijd troebel en in hooge mate verontreinigd is. De bodem van die tanki's bestaan meestal uit klei, om het intrekken van het water in den grond tegen te gaan en het zoolang mogelijk tot in den drogen tijd aan de oppervlakte vast te houden.

Waar er op Hato en Bonabista dergelijke tanki's bestaan, hebben ze in de toekomst voor het reeds genoemde doel geen reden van bestaan meer, omdat 1o. deze terreinen voor menschen en vee worden afgesloten, 2° omdat nu het doel geheel tegenovergesteld is geworden, nl. niet om dat water aan de oppervlacte te behouden, doch om zooveel mogelijk het indringen in den ondergrond te bevorderen, het grondwater te vermeerderen en het rendement der putten zoo hoog mogelijk op te voeren. Daarom moet die kleilaag worden weggegraven om te zorgen, dat het water in den bodem indringt. Ook hierdoor wordt verdamping en waterverlies voorkomen.

Het weggraven van die klei heeft nog een ander nuttig effect. Die klei is nl. ook vermengd met zgn. *schalies*, d.i. resten van verweerd kalkgesteente. Juist omdat het water zoo uiterst langzaam door kleilagen heendringt, heeft het door dat lange oponthoud zooveel gelegenheid de kalkzouten van deze *schalies* in zich op te nemen. Wordt die klei dus verwijdert, dan kan het water vrijer en vlugger door de onderliggende poreuse lagen heendringen en zal dus spoediger, minder met ongewenschte chemische verbindingen vermengd het niveau der putten bereiken en verhoogen.

3°. *Door het capteeren der bronnen van Hato.*

De bedoelng is hierbij geheel hetzelfde als bij het voorgaande, doch de wijze waarop is geheel anders. De verklaring hiervan vordert een kleine uitweiding. Het wetenschappelijk tintje zal wel niemand afschrikken. Bovendien zal dit den lezer de oplossing brengen voor veel raadselachtige verschijnselen, waarvoor hij wellicht vroeger naar een verklaring gezocht heeft.

Het kalkplateau van Hato, dat zich over verscheidene K.M.s lengte en een groote breedte op eenigen afstand van de Noordkust van ons eiland uitstrekt, is eigenlijk goed beschouwd een enorme groote regenbak. De dikte van dit kalkgesteente reikt tot ongeveer 50 Meters. Kalksteen is bijzonder poreus. Al het regenwater wat boven op dit plateau over die geheéle uitgestrekte oppervlakte neervalt, dringt in den bodem, en al dieper en dieper tot het ergens een uitweg vindt bij de bronnen. Dat is de reden waarom de bronnen van Hato altijd ook in den drogen tijd doorloopen. Zij doen niets anders, dan geregeld het water teruggeven, dat bij millioenen liters in het kalkgesteente is opgespaard.

Bij een wandeling over kalkrotsen zal men wel eens opgemerkt hebben, dat, de oppervlakte van kalksteen *zeer* oneffen is, vol gaten en kuiltjes. Het ziet er uit als een spons, Dat komt door de inwerking van het regenwater. Zooals we reeds in een der vorige artikels gezegd hebben, bevat versch gevallen regenwater ook koolzuur. En nu heeft koolzuur de eigenschap kalksteen op te lossen. Dat gehalte aan koolzuur neemt nog toe, zoodra het water door de bovenste kalksteenlaag is heengezakt. Daar ontmoet het de wortels van alles wat daarboven groeit — gras, struiken en laag geboomte. En uit die wortels neemt het water nog grooteren voorraad koolzuur op, zoodat het de ontleding van den kalksteen nog verder kan voortzetten.

Hier hebben we dus de verklaring voor een tweetal verschijnselen.

Vooreerst de verklaring van de hardheid van het water van Hato, door de kalkdeelen, die er door de inwerking van het koolzuur in opgelost zijn.

Ten tweede is dit ook de verklaring van het feit, waarom men in kalksteenrotsen ook altijd holen en grotten vindt. Hato is er een voorbeeld van. Alle beroemde holen en grotten in Europa, die eveneens uit kalksteen bestaan, danken daaraan hun oorsprong.

In al die grotien vindt ook steeds druipsteen-formatie, soms alleen afhangende (*stalaktieken*), soms ook meer kegelvormige opstijgende (*stalagnieten*) druipsteen.

Wanneer het water van de gewelven dezer grotten langzaam afdruppelt, ontsnapt de koolzuur, het water verdampt, en de kalkdeelen, die in dien waterdruppel waren opgelost, zetten zich weer als vaste kalkdeelen aan den rotswand vast. Het omgekeerde proces dus wat bij den regenval boven op het plateau plaats vond. Vallen de druppels in sneller tempo neer, dan heeft datzelfde op den bodem van de grot plaats, en men krijgt langzaamaan opstijgende druipsteen of *stalagniet*.

Die 50 Meter dikke kalkrotsen van Hato rusten op een onderlaag van klei, waardoor het water wordt tegengehouden, of althans waar het slechts zeer langzaam doorheen filtreert. Tusschen die kalk- en kleilaag zoekt het water zich dus een weg te banen en vindt het daar een opening, zoo ontstaat daar een bron, zooals op Hato op verschillende plaatsen het geval is.

Het is dus zaak, dat water zooveel mogelijk gelegenheid te geven op die scheidingslijn tusschen de klei- en kalklaag naar buiten te treden. Immers, zoo zegt de Heer MOLENGRAAFF in zijn rapport „het zoutgehalte van het bronwater is toe te schrijven aan het oplossend vermogen van het water voor zouten, die opgesloten zitten in de tot klei verweerde *schalies*. Deze klei heeft een geringe doorlaatbaarheid, zoodat het bronwater geruimen tijd noodig heeft om zich door deze klei te bewegen. Legt het bronwater een langen weg door de klei af, dan zal het bronwater tijd genoeg hebben om zouten uit deze klei op te lossen. In overeenstemming hiermede is, dat het bronwater, dat den langsten weg door de klei aflegt, de meeste zouten bevat"

„Wij zijn nu in staat", zoo zegt de Heer M. verder, „aan te geven op welke wijze de samenstelling van het bronwater is te verbeteren. Door bij *capteeren* lange sleuven door de klei in een richting loodrecht op het klif te graven, wordt voorkomen, dat het zoutgehalte van het bronwater toeneemt."

M. a. w. op de scheidingslijn van de kalk en de klei wordt de klei zoo diep mogelijk uitgegraven, of daarin draaineerbuizen gelegd, zoodat het water onmiddelijk een uitweg kan vinden, zonder door de klei heen te dringen.

Als proef op de som, dat de deugdelijkheid dezer theorie volkomen bevestigde, kon de Heer M. op Hato een nieuwe bron ontsluiten door een lange sleuf door de klei heen te graven. De chemische samenstelling van dit bronwater was aanmerkelijk beter dan van de andere bronnen.

Al de bovengenoemde, middelen om de chemische samenstelling dus de *kwaliteit* van het water te verbeteren, hebben tegelijk een zeer gunstigen invloed op de *productie*, dus ook om de *kwantiteit* van het water hoogert op te voeren.

Wat wij tot nu toe in dit en de vorige artikelen hebben uiteengezet, moge den lezer overtuigd hebben, dat de Heer MOLENGRAAFF met zijn vóóronderzoek een zeer moeielijk en tijdroovend werk heeft verricht, doch dat dan ook de zekerheid geeft dat wij in de bronnen van Hato een rijken schat; een betrouwbare prise d'eau bezitten voor onze toekomstige waterleiding.

Over dit technisch gedeelte, de aanleg van de reservoirs en de waterleiding spreken we nog in een paar volgende artikelen.

Curaçaosche Ditjes en Datjes.

Herinner me nog uit de dagen van „olim", — ik bedoel uit de heel lang vervlogene „olim"-jaren, toen ze me nog Janneman noemden, en ik 7.30 P. M. onder de wol verdween in bont katoen hansopje, — mijn trouw dagelijksch getrippel, als 't zomerde, naar de Rotterdamsche Diergaarde.

Van 't eendjes voeren en beesjes kijken was ik al heel gauw blasé, maar van ravotten met mijn kornuitjes op de speelplaats, dicht bij de Kruiská-ingang met dikken portier STROOM als Cerberus, had ik nooit genoeg. Op die bewuste speelplaats waren de traliehokken van de struisvogels, die je doodgewoon je oogjes uitpikten als je er te dicht bij kwam, zoo beweerden tenminste unaniem de verwoed breiende en babbelende kindermeisjes met spichtige vlechtjes, die ons baldadige vrijbuitertjes zoet hielden met 'n „koekie" of geen „koekie".

Dat ik er dus nooit over gedacht heb 's naar *Choloma* te wielen, om de kennismaking van die langbeenige kennissen mijner jeugd te gaan hernieuwen, is nog al logisch, 'n visite te maken bij lui die er op uit zijn je oogen uit te pikken, heeft immers niet de minste attractie, integendeel.

Maar er was groot feest op St. Rosa, waarbeen ik en mijn Bovendistrictsche confraters per kittig Ben-Fordje zouden heentuffen, en eenigen onzer hadden nog nooit van hun leven 'n struisvogel gezien.

Dies kwamen we op den brandheeten achtermiddag van 17 Aug. l.l. 't erf van *Choloma* binnenrijden, gehuld in keurig gestreken, brandschoon, helwit dril, op onze 4 zwaar transpireerende schedels 4 Curaçaosche panama's van ver uiteenloopend model.

En hoe warm 't ook was en hoe ver, ik heb er heelemaal geen spijt van gehad.

Ondanks 't siësta-uurtje, ontving ons allervriendelijkst in front van z'n bungalow, de manager van de onderneming, gepensioneerd officier van het O. I. leger, Kapitein LENS, en staande op treeplank voor onze blikken Lizzy tufte ie met ons langs stoffigen weg over rail-bruggetje naar z'n dierbre struisen.

„Hello, old man," spontaande 't langs mijn bengelende Wascana, toen een van die Vadertjes Langbeen z'n beweeglijke rubbernek plooide over serieus gesloten poort, „Hello, de groeten van je Rotterdamsche collega's," en onwillekeurig sprong ik terug, 't „pas-op liefie, die beesies pikken je oogies uit" scheen me weer in de ooren te klinken,

Een mijner confrèrs, 'n expert in alles wat kip heet of eieren legt, stond perplex, heel z'n kippen-en-kalkoenenstoeterij zonk daarbij in 't niet.

Zoo'n haan, zulke eierenleggers, zulke eieren, 't stond te lezen op z'n verbaasde door de tropische zon verbrande tronie, daar kunnen mijn kippetjes niet tegen op.

En toen kwam 't:
— „Is zoo'n beest duur?"
— „Nu, zoo wat 'n 5 à 600 pop."
— „En worden ze oud?"
— „Wel, 'n jaar of 35."

Toen verzonk ie in gepeins.

Keek 'm 'ns aan, maar hij zei niets. Besloot toen, dra nà thuiskomst weer in training te gaan in de edele bokskunst.

Want onmogelijk is 't heelemaal niet, dat bij mijn e. v. bezoek aan dien goeien pluimvee-minnenden buurman, je plots op de kuier onder z'n wuivende cocospalmen 'n bos struisveeren tegen 't lijf loopt, er onder 2 spillebeenen, er boven 'n lange nek met aan 't boveneind 'n idioote platkop, en dan is 't heusch zaak paraat te zijn, onmiddelijk met forschen kracht je vuist te planten in die bepluimde maagstreek, anders lig je in no-time door 'n oplawaai van een dier onbehouden pooten onder de palmen te spartelen, wat 'n hoogst onaangename sensatie is.

VAN KOL voelde er indertijd veel voor, om geheel Curaçao onder de struisvogels te zetten, ik bedoel, of beter, hij bedoelde, dat op grondje of in koraal van elken Curaçaoschen buitenneger, zoo'n ongure stap-allemachtig van 'n struis zou rondbeenen.

Dank den hemel, dat 't er nooit van gekomen is.

Waarom?

Wel, als er ooit 'n beest op Gods lieven aardbodem zorg vereischt, reuzezorg, dan is 't de struisvogel.

En wie heeft er nu minder zorg voor z'n beestenboel dan de Curaçaosche buitenneger?

Ze houden geiten en kippen en varkens en honden, die den godganschelijken dag op andermans erf loopen te vrijbuiten met rammelende magen, en zich 'n indigestie eten aan ouwe kranten en lappen, want thuis vinden ze steeds de hond in den pot.

Maar komt zoo'n langnekkige langpootig mirakel onaangediend je gaanderijtrapje opgestapt, dan is 't 'n kwestie van to-be-or-not-to-be, je grooms zijn plots spoorloos verdwenen, schommelen denkelijk op den hoogsten tak van den naasten dividiviboom, met tafels en stoelen gooien geeft geen lor, al je met zooveel zorg verzorgde stekjes en plantjes verdwijnen in 't bodemlooze vat van die struisvogelmaag.

Neen hoor, ik ben blij, dat Kamerlid VAN KOL, die toch zoo enorm veel goed voor onze W. Indische eilanden gedaan heeft, in dit onderhavige geval ze'n zin niet gehad heeft.

Aangename causeur die hij is, vertelde ons de Heer LENS smakelijk over de titanen kracht die in zoo'n struisvogelpoot huist. 'n Jaar of 6 geleden, werd nog 'n mooie 5 jarige hen door een strijdlustigen haan, met één forschen trap naar de andere wereld gebokst.

't Is dan ook 'n fameus zware karwei, als zoo'n schitterende veerenpelsdrager onder 't mes moet. Vier of vijf gespierde mannetjes moeten duchtig poot-aan spelen, om bij die veetenknipperij, en later stompjes-uithalerij dien recalcitranten sinjeur in bedwang te houden.

Als de kleintjes 'n beetje uit de kluiten gewassen zijn, dan laat moeder de vrouw ze doodgewoon aan hun lot over.

't Is zelfs gebeurd, kort nà oprichting van „Park *Albertine*" dat zoo'n ontaarde moeder al haar 11 kuikentjes stuk voor stuk doodbeet.

Aardige staaltjes vertelde hij ons ook over hun buitensporige domheid, maar voegde hij er vergoeilijkend bij: „die stakkers hebben ook geen verstand."

Toen dacht ik aan 't voor velen mysterieuse woord „struisvogelpolitiek", en ook aan hetgeen de Bijbel zegt over de domheid en hardvochtigheid van die beesten.

Waarschijnlijk nooit zoover in die heilige Boeken doorgedrongen. Wel duik uw familie-bijbel 's op, en ook uw plumeau, en sla open bij Job. XXXIX. 13.

Daar zult U lezen:

13. „De veeren van de struishen zijn gelijk aan de veeren van reiger en havik."

14. „Wanneer zij haar eieren laat liggen op den grond, gij, verwarmt gij ze wellicht in het zand?

15. „Zij denkt er niet aan, dat een voet ze vertreden, of een dier des velds ze verbrijzelen kan."

16. „Hardvochtig is zij voor hare jongen, als waren het de haren niet; te vergeefs arbeidt zij, omdat geen vrees haar prangt."

17. „Want God heeft haar begrip

Ontvangst van ZExc. Mgr. Gijlswijk te Batavia.

Vóór de komst van ZExc. Mgr. GIJLSWIJK, O. P. Pauselijken Delegaat voor de a.s. Conferentie der Apost. Vicarissen en Prefecten van Nederl. Oost Indie, te Batavia, had zich op initiatief van het bestuur van den Centralen Raad van de N. I. kath. Sociale Bonden een Comité van een dertigtal vooraanstaande katholieken gevormd met het doel ZExc. Mgr. Gijlswijk een waardige ontvangst te bereiden.

Voor dit Comité werd Mr. TRIP, President van de Javasche Bank, aangezocht het voorzitterschap op zich te nemen, welke functie de Heer Trip aanvaardde. In het uitvoerend Comité werden gekozen de Heeren BRUINEMAN, MATHEE, MONOD DE FROIDEVILLE, Mr. MORSHUIS en Dr. SCHMUTZER.

Dit Comité zou in zijn geheel te Tandjoeng-Priok aanwezig zijn, om bij aankomst der boot Mgr. Gijlswijk te ontvangen en naar de Pastorie te Weltevreden te geleiden, waar de officieele ontvangst zou plaats hebben.

—Het aanbod van den *Kath. Socialen Bond* van Batavia, om bij gelegenheid van de Bisschoppen-Conferentie, welke 1 September zou plaats vinden, een eereavond te organiseeren, werd dankbaar aanvaard.

—Zondagmorgen 19 Juli, omstreeks 7 uur, kwam de Pauselijke Delegaat, Z.Exc. Mgr. B. J. GIJLSWIJK O.P. met de „Melchior Treub" te Priok aan. Behalve de feestcommissie en vele vooraanstaande Katholieken waren ter begroeting aanwezig: Z. D. H. Mgr. A. P. F. VAN VELSEN, Apostolisch Vicaris van Batavia, de H. E. Heer J. HOEBERECHTS, Superior van de missie der Paters Jezuieten op Java, de H. E. Heer J. WUBBE, Provicaris, en de Z. E. Heer H. JANSEN, Secretaris van het vicariaat Batavia. Aan boord richtte de Apostolisch Vicaris van Batavia enkele woorden van welkom tot den Delegaat, welke door dezen met een kort, hartelijk woord werden beantwoord.

Ongeveer half 8 reed het illustre gezelschap in acht volgauto's naar de pastorie aan het Waterlooplein. Op het erf der pastorie was het reeds onmiddelijk na de Hoogmis een kleurig en vroolijk gewemel van kinderen met vlaggen en wimpels in de pauselijke en bisschoppelijke en nationale kleuren, terwijl ook verschillende onder-officieren in groot tenu, leden van „St. Ignatius" tegenwoordig waren. Om 8.15 begonnen de klokken der katedraal en der verschillende kloosters feestelijk te luiden ten teeken, dat de stoet in aantocht was.

Bij den ingang der kerk steeg het hooge gezelschap uit. Het dochtertje van den Heer MONOD DE FROIDEVILLE, voorzitter van den *Kathol. Socialen Bond.*, bood Z. Exc. Mgr. GIJLSWIJK bloemen aan.

Daarna werd de Delegaat naar de voorhal der pastorie geleid, die door de bekwame hand van den Heer J. TRUIJEN smaakvol versierd was. Hier nam Mr. L. TRIP, President van de Javasche Bank en Voorzitter der feestcommissie, het woord, om namens de Katholieken van Batavia Mgr. GIJLSWIJK een woord van welkom toe te roepen. Op gelukkige wijze herinnerde spreker aan het feit, dat vóór een goede honderd jaren de twee eerste Nederlandsche priesters, die hier voet aan wal zetten om het licht des Evangelies te brengen, eveneens uit Zuid-Afrika gekomen waren. Die twee eerste Hollandsche priesters in deze gewesten zagen zich gedwongen den eersten morgen de H. Mis op te dragen in een particulier huis; nu vindt Z. Exc. bij zijn komst in dit zelfde land, bijna op dezelfde plaats, een heerlijke kathedraal, die fier haar slanke torenspitsen beurt in den blauwen, tropischen hemel. Zoo is er in de afgeloopen eeuw onnoemelijk veel ten goede veranderd.

In zijn antwoord bracht Mgr. Gijlswijk dank voor de feestelijke ontvangst, hem bereid. De Delegaat verheugde zich in de spontane hulde, hem gebracht; hij verblijdde zich, niet om zijn persoon, maar omdat hij daarin het levende blijk zag van de aanhankelijkheid der Indische Kerk aan den algemeenen Vader der Christenheid, dien hij hier vertegenwoordigde.

Daarna werden de pastoors en de leden van het Comité door Past. Wubbe aan Z. Exc. voorgesteld.

De Delegaat en zijn Secretaris, de Zeer Eerw. Pater J. de Groen, O. P begaven zich, na afloop dezer eerste audiëntie, naar de kerk om de H. Mis op te dragen.

's Avonds had de *kerkelijke* ontvangst van Zijne Excelentie, den Pauselijken Delegaat plaats. Weer was de weg van de pastorie naar de hoofdingang der kathedraal door een haag van jongelui met vroolijk wapperende pauselijke en bisschoppelijke wimpels afgezet.

In de plechtkleedij met de *cappa magna* schreed toen Z. Exc., voorafgegaan door strooiende bruidjes, misdienaars, vertegenwoordigers van 't Kerkbestuur en geestelijkheid in superplie, onder het beieren der klokken naar de Kathedraal.

Na de zegening in het voorportaal naar ritueel voorschrift, trad men de met geloovigen gevulde kerk binnen, terwijl het bekende Caecilia-koor het *Ecce Sacerdos Magnus* langs de gewelven deed ruischen, of laten we liever zeggen: bruisen. Want wat klonken die heerlijke woorden in heerlijke muziek vol mannelijke kracht de Kathedraal door van af 't hooge koor.

Na beëindiging van dien zang volgden, de overige ceremoniën voor de kerkelijke ontvangst. Een kort Lof besloot de plechtigheid, waarna in dezelfde orde den Pauselijken Delegaat weer van uit de Kathedraal naar de pastorie werd uitgeleide gedaan.

— De Pauselijke Delegaat werd den volgenden dag door den Gouv.-Generaal Mr. FOCK ontvangen. Den 24 Juli is Zijn Exc. vertrokken naar Djokja, vergezeld van zijn secretaris, om daar o. a. ook de Inlandsche Missie in oogenschouw te nemen. Den volgenden Dinsdag reisde Z. Exc. verder naar Soerabaja. Zoo zal Zijne Excellentie vóór de conferentie der H. H. E. E. Bisschoppen en Apost. Prefekten, die 1 Sept. aanvangt, nog meerdere plaatsen bezoeken.

(*De Javapost.*)

H. van Kol.

Met de mail van deze week bereikte ons het onverwacht bericht van het overlijden van het oud 1ste Kamerlid HENRI VAN KOL.

Den 17n Augustus bekwam hij ten gevolge van een auto-ongeluk te Aywaille bij Luik (België) vrij ernstige kwetsuren, waaraan hij den 22n Augustus aldaar overleed op den leeftijd van 73 jaren,

Geboren te Eindhoven in 1852, vertrok hij, na voltooiïng zijner studiën aan de polytechnische school te Delft, in 1876 als ingenieur naar Indië en klom daar op tot ingenieur 1ste klas en werd bij terugkomst in 1895 in Holland wegens een leverkwaal voor den dienst in de tropen afgekeurd.

In 1897 werd hij gekozen tot lid van de 2e Kamer, wat hij bleef tot 1909. Van 1913 tot 1924 was hij lid van de 1ste Kamer. In 1902 en 1903 maakte hij zijn groote studiereis door onze koloniën in Oost- en West-Indië bezocht toen ook in Mei 1903 onze eilanden.

Velen der ouderen zullen zich nog wel de interessante vergadering in *de Gezelligheid* herinneren op den avond van 20 Mei, waar hem door de aanwezigen de verlangens en wenschen in 't belang van onze kolonie werden kenbaar gemaakt, waar hij daarna door zijn welsprekend woord allen wist te begeesteren en op te wekken ook mede te werken tot den opbouw en bloei onzer kolonie.

Een jaar te voren had de Heer VAN KOL de aandacht op ons vergeten en verwaarloosd eiland zoeken te vestigen door zijn brochure: „*Een noodlijdende kolonie*, waarin hij reeds in ruwe trekken de middelen aangaf om onze eilanden tot nieuwen bloei te brengen. Van zijn reis gaf hij een uitvoerig relaas uit in zijn bekend werk: *Naar de Antillen en Venezuela*, verschenen in 1904.

Zooals bekend behoorde VAN KOL tot de sociaal-democratische partij. Hij was er een der stichters en grondleggers van in Nederland.

Meer bijzonder de koloniale politiek trok hem aan tijdens zijn parlementaire loopbaan. Door zijn langdurige werkzaamheid in Indië als ingenieur en later door zijn studiereizen in Oost en West, in Noord-Afrika en Japan kende hij onze koloniën zooals weinigen. Wel bezag hij alles van socialistisch standpunt en maakte hij zich in zijn idealisme meestal aan groote overdrijving schuldig.

Maar nooit heeft iemand aan zijn eerlijke, nobele bedoelingen en zijn heilige overtuiging getwijfeld.

Voor alles was hem den armen, verdrukten, miskenden inlander dierbaar, en tot aan zijn dood heeft hij gewerkt en gestreden om dezen uit zijn vernedering en verdrukking op te heffen.

Steeds wist hij ook het goede in den tegenstander te waardeeren, en spaarde in zijn strijd zelfs zijn eigen partijgenooten niet.

Dankbaar moet Curaçao het goede erkennen, wat het aan VAN KOL verschuldigd is. Hij is de eerste geweest, die op onze „noodlijdende kolonie" de aandacht gevestigd heeft. Geen enkele volksvertegenwoordiger is zoolang, zoo gestadig, met zooveel vuur in de 2e en 1ste Kamer voor de belangen onzer kolonie opgekomen.

Ofschoon het reeds meer dan 20 jaar geleden was, dat hij onze eilanden bezocht, zoo interesseerde hem nog steeds alles wat onze kolonie betrof, geregeld las hij onze locale bladen, stelde zich door briefwisseling van bijzondere kwesties nog nader op de hoogte.

Met voldoening herdenken wij daarbij, dat deze socialistische volksvertegenwoordiger jaren lang een getrouw lezer van den *Amigoe di Curaçao* was.

Vooral trokken daarbij zijn volle aandacht de *Curaçaosche Dutjes en Datjes* van onzen medewerker JAN PAUL. Nauwelijks anderhalf jaar geleden schreef VAN KOL ons nog over deze *Dutjes en Datjes*: „Deze stukjes (van Jan Paul) vol gezonden en frisschen humor in de *Amigoe*, lees ik steeds met groot genoegen. Mijnerzijds mis ik zulk een gave." Tegelijk zond hij ons toen een brochure met een artikel van zijn hand over *Andorra*, „een zeer curieus en weinig bekend land."

Het ligt geheel in den aard van zijn aanleg en karakter, dat de levensschets van Mgr. M. J. NIEWINDT van Pater M. DAHLHAUS op bijzondere wijze van Kol's sympathieën moest wekken.

Den 6 September 1924 schreef hij ons van uit den Haag:

„Van een vrij lange reis en de Conferentie der Interparlementaire Unie weer in Holland terugkomende vond ik onder stapels van drukwerken de *Levensschets* van Monseigneur M. J. NIEWINDT. Onwillekeurig begon ik er in te bladeren om 't later te lezen, doch eenmaal begonnen moest ik doorgaan en las dit boek met groote en steeds klimmende belangstelling geheel door.

„Welk een edele figuur wordt daar in geschetst; een man, die den moed had om voor zijn overtuiging op te komen en tegen de machtigen zijner dagen den strijd aan te binden, om de arme, vernederde en verdrukte slaven recht te verschaffen en vrijheid.

„Het is schande, dat zulke karakters in Nederland niet beter worden gekend en gewaardeerd naar hun groote verdiensten.

„Moge deze levensbeschrijving echter daartoe bijdragen en aanvaard mijn dank, dat U mij dit boek deedt toekomen."

Tot slot zond hij spontaan in denzelfden brief een geldelijke bijdrage „*voor 't standbeeld van dezen edelen man*".

Moge de naam van H. VAN KOL op Curaçao immer in dankbare herinnering blijven voortleven.

Berichten uit de Kolonie.

Geridderd.

Door H. M. Koningin Wilhelmina is bij gelegenheid van Haar verjaardag op 31 Augustus ll. de Heer A. J. F. DE VEER, Vice-Consul der Nederlanden te Caracas, benoemd tot Ridder in de Oranje-Nassau-orde.

Onze hartelijke gelukwenschen.

Dr. Hopkins.

Zaterdagavond bij het afscheid nemen van een bevriende familie had Dr. Hopkins het ongeluk de steenen trap van het bordes vóór het huis niet op te merken, en daarbij naar beneden te vallen. Het hoofd deerlijk gekneusd en met beide polsen gebroken, werd hij van den grond opgenomen.

In het Gasthuis werd de patient door de Doktoren Kummer en Derks verbonden.

Bonaire.

A.s. Maandag vertrekt ZExc. met eigen zeiljacht *de Halve Maen* naar Bonaire.

Ook het garnizoen gaat daarheen per *Ina Vanterpool* tot het houden van militaire oefeningen.

Nieuwe tankboot.

De vorige week Zaterdag morgen is hier weer een nieuwe tankboot de *Mantica* uit Holland voor de *C. P. I. M.* binnengeloopen. Deze boot is van dezelfde type als de voorgaanden.

Duitsche Geoloog.

In het begin dezes jaars bezocht de Duitsche geoloog en mijningenieur Professor Dr. K. KEILHACK, Redacteur van het Geologisch Centralblad, *Berlin-Wilmersdorf*, aan boord van een der stoomschepen van de *Hornlinie* ons eiland en verbleef hier 12 dagen.

Met de nieuwe topografische kaart van Curaçao als basis maakte hij in die dagen hier een geologische studie, vooral van het oostelijk gedeelte van ons eiland en van de phosphaatlagen.

In de zitting van 10 Juni l.l. van de *Deutsche Geologische Gesellschafft* bracht Prof. Keilhack verslag van de studiereis uit, welke opgenomen is in No 27 van dezen jaargang van het *Berg- und Hüttenmännische Zeitschrift „Gluckauf."*

Uit zijn onderzoek rondom het Schottegat en het oostelijk deel des eilands, vooral van de Tafelberg en Sta. Barbara leidt Dr. KEILHACK dan de geschiedenis van het ontstaan van het eiland af na de krijtformatie, na verschillende opheffingen en inzinkingen bij het begin en op het einde van het tertiaire tijdvak en de vorming van de jongere formatie van de koraalriffen in het quartaire tijdvak. Wegens de vele vaktermen leent zich het artikel niet voor verdere ontleding in een courant, doch is voor geologen en mijnbouwkundigen zeer interessant.

Wij danken den Heer WALTER SCHMIDT alhier voor de hoffelijke toezending van een *Sonderabdruck* dezer wetenschappelijke lezing.

Bovenwindsche Eilanden.

De Paket *Ina Vanterpool* is Zondag van de B. W. E. teruggekeerd met 75 passagiers, die van hier naar de Ver. St. hopen te vertrekken.

— Van St. Eustatius wordt gemeld, dat een nieuwe maatschappij voor 4000 dls. al de rechten en bezittingen van de oude sisalmaatschappij heeft overgenomen. Zij is direct begonnen met de ontvezeling der oogstbare bladeren van de sisal. Zij heeft 12 man aan 't werk.

onthouden, en overleg gaf Hij haar niet."

18. „Doch is de tijd aangebroken, dan heft zij de vleugelen omhoog; zij spot met 't paard en zijn berijder.

En verder: Threni IV-3:

„De dochter van mijn volk is hardvochtig, als de struisvogel in de woestijn".

Zeg nu 's eerlijk, hebt ge wel ooit bevroed, dat er zulk 'n wereld van practische levenswijsheid in deez heilige bladen verborgen lag?

Heb wel 'ns de Curaçaosche moeders hooren vergelijken met de vadertjes Langbeen van 't „*Albertine-park*".

Niet om hun spillebeenen, slangennekken, platte schedels, en idiote raadselachtige wonderoogen, maar om hun hardvochtigheid ten opzichte van hun kroost.

Versta me nu goed, bedoel niet de tallooze zich zelf geheel wegcijferende verstandige moedertjes hier op Curaçao, wier eenig levensdoel is hun kinderen op te voeden tot nuttige leden van de maatschappij, tot degelijke mannen en vrouwen van werkend geloof en ongerepte zeden; — maar die paskwillen van moeders, gedegenereerd tot in merg en been, zooals je ze in Willemstad's sloppen vindt bij tientallen, wier eenige opvoeding bestaat in ranselen en vloeken en tieren zoolang zij hun kleinen nog baas kunnen, en als ze groot worden hun in alles toe te geven, alles goed te keuren en te vergoelijken, zelfs hun viezigst gedoe, als ze maar trouw wat afdragen van hun plakkerige centen, waaraan vaak, God betere 't, de grootste ongerechtigheid kleeft.

De struis trapt z'n kleinen de borstkas in, maar weet in z'n domme dommigheid niet wat ie doet. De Curaçaosche moeder is minder fanatiekmoordlustig aangelegd, weet wat ze doet, houdt haar kinderen in 't leven, doet ze opgroeien tot 'n ongebreideld, passie-uitvierend, nutteloos bestaan van namelooze ellende, zonder troost voor 'n beter leven hiernamaals, tot dat die paria's, die arme uitgeworpenen van de maatschappij eindelijk bezwijken aan hun uitspattingen op stoffelijk en moreel gebied, en vervloeken zullen hun moeder, die geen moeder was, tot in lengte van dagen.

Als Curaçao, als Willemstad 's allemaal goeie degelijke godsdienstige moeders had, wat zou ons eiland 'n paradijs op aarde zijn!

Weer op 't erf van *Choloma's* landhuis gekomen, dachten we afscheid te nemen van onzen onderhoudenden cicerone, maar daar wilde ie niets van weten, neen, hoor, zoo komen jullie niet van me af en hij leidde ons binnen in 'n atelier, waar 'n 10 tal meisjes druk bezig waren de struisveeren op te maken.

We bewonderden hier wederom de wonderen vaardigheid van de Curaçaosche meisjes-vingeren, en de heerlijk glanzende donzige veeren, die nu pas tot hun recht kwamen, en stapten vervolgens naar den overkant de gezellige bungalow binnen, waar we door de vrouw des huizes allervriendelijkst werden verwelkomd.

Toen kwamen de schatten te voorschijn — neen, ik bedoel niet de kindertjes, die kwamen eerst later binnenstappen, — maar de prachtigste wuivende struisveeren, in allerlei kleuren en nuançes, pompons, boa's, panaches, cols, en schitterende waaiers, allemaal producten van die onhebbelijke langpooters met hun rommelig-verwaaide gevederde lijven opgemaakt, gearrangeerd met 't summum van exquise smaak, 'n weelde voor de oogen.

En de geanimeerde conversatie liep onder 'n glaasje kwast, natuurlijk over die eigenwijze wonderbeesten.

— „'t Is me 'n keer gebeurd, — onze gastheer was aan 't woord —, dat een van mijn struisen ziek werd, 't beest had razende pijn, en wilde zich par force in z'n drinkbak van kant maken.

„Enfin, dat lukte 'm niet, daar zorgden we wel voor, maar s'morgens was ie toch dood.

„'m Opengesneden, en we vonden 'n spijker in z'n body, die ze'n maagwand doorboord had.

— „Arm beest," zei ik.

— „Ja," zei ie toen, „als ie nu maar geen kop had gehad, dan was ie er misschien nog wel van opgekomen."

— „Zonder kop?" wonderde ik toen?

— „Ach neen, ik bedoel niet de struis, maar de spijker."

— „O,?!?"

En over alles en nog wat toen gebabbeld, over 'n zekeren Berlijnschen Meneer MEYER, die heel en alleen trouwde, omdat ie bang was dat anders ze'n naam zou uitsterven;— over één struisvogelei waarvan je 'n eierenstruif kan maken, meer dan voldoende om 'n heel uitgeremmeld peloton recruten te verzadigen;— over vliegen met de *Idoor*, over.... ik weet 't heusch niet meer, toen de kindertjes kwamen binnentrippelen, minus de baby die pas 14 weken telde.

't Speet ons, dat 't tijd werd om weer in 't Ben-Fordje te verdwijnen.

In de gezellige huiskamer zaten wij viertjes wel zoo confortabel, als in dat nauwe kleine bakje, 't door mekaar gerammel nu nog 'ns uitgeschakeld,

'n Paar dagen later, zat ik thuis te bladeren in „*Town Topics*," 't New-Yorksche Journal of society, 'n weekblaadje dat bloeit door 't speculeeren op de vrouwelijke ijdeltuiterij, door 't in allerlei toonaarden bespelen van hoe stylisch en interessant, en ladylike en elegant de New Yorksche damestwereld toch is.

Daarin las ik, dat in *Belmont Park* 'n zekere MRS MORTON SCHWARTZ op de „*Vanity Fair*" verscheen met 'n parasol, geheel overdekt met kleine zwarte *struisveertjes*, en daarmee 'n reuzesucces had, en natuurlijk ook heel wat jaloersche en giftige blikken.

Zoo'n struisvogelveer-parasolletje is dat niets voor *Choloma*?

Daar staat tegenover dat de Prins van Wales nog pas geleden in een zijner speeches in Zuid-Afrika, 't betreurde dat de struisvogel-industrie zoo'n klap had gehad, „through the loss of the favour of fashion," zoodat reeds eenige struisvogelparken waren verdwenen, en er in hun plaats vruchtboomen en tabak waren aangeplant, wat beter betaalde.

't Moet wel waar zijn, en toch snap ik 't niet, want wáár blijven toch ook de woorden van 'n kundig expert op dat gebied:

„De vraag naar de struisvogelveer zal steeds het aanbod overtreffen."

Mij dunkt, dan slechts zal hier op Curaçao de struisvogelcultuur zich in haar volle breedte en lengte kunnen ontplooien, als ze door grootkapitaal krachtig werd gerugsteund.

Een onzer, ik bedoel een van 't Bovendistrictsche toeristenquartet, meende te weten, dat indertijd 'n subsidie aanvrage door de Kol. Raad was afgestemd.

Kan me niet indenken, dat zulks waar is.

Zoo ja, dan is 't altijd nog tijd om die onhandigheid te herstellen.

Vindt u me weer onhebbelijk?

Nu ja, dat beweerde mijn kindermeisje indertijd in de Diergaarde ook, als ik om 'n koekje drensde.

Toen ging 't om 'n futiliteit, om 'n stukje deeg met wat suiker en kaneel, maar nu zit er meer aan vast, en wel de economische opleving van Curaçao, niet slechts door olie en gasoline en residu, maar ook, zij 't ook daarnaast, door de exploitatie van de prachtige glanzende donzige vederendos van de struis, die ondanks 't wisselend, nukkig, onlogisch modegeschacher toch op de wereldmarkt steeds 'n schitterende figuur zal slaan.

Salem:

Verstaat u dat niet?

Heusch 't spijt me, maar dat verstaan de struisen van 't *Albertine-Park* drommels goed, hoe dom ze anders ook zijn.

JAN PAUL.

San Willibrordo
14 Sept. '25.

GOUDKORRELS.

Een mijl per minuut is een mooie vaart. Maar met een glimlach per minuut komt men toch verder.

Welkom.

Met het SS. *Venezuela* is Donderdagmorgen de Heer H. J. ANSINGH, de nieuwe directeur van de C. P. I. M. hier aangekomen.

Moge ook onder dezen nieuwen directeur de C. P. I. M. nog tot grooteren bloei gedijen.

In de op Donderdag den 17en September 1925 gehouden Buitengewone Algemeene Vergadering van Aandeelhouders van de *Curaçaosche Petroleum Industrie Maatschappij* en van de *Curaçaosche Scheepvaart Maatschappij* is aan den Heer Ir. M. C. BASTET, in verband met zijn a.s. vertrek naar Holland, op de meest eervolle wijze ontslag verleend als Directeur van deze Maatschappijen, terwijl in zijne plaats benoemd is tot Directeur van de *Curaçaosche Petroleum Industrie Maatschappij* en van *de Curaçaosche Scheepvaart Maatschappij* de Heer Ir. H. J. ANSINGH.

De Heer Ir. H. W. VAN OCKENBURG blijft optreden als procuratiehouder van beide Maatschappijen.

— De afgetreden Directeur de Heer BASTET zal met hetzelfde stoomschip *Venezuela* Donderdag over 8 dagen naar Nederland vertrekken.

Examens.

Deze week zijn geslaagd bij de onderwijzers-examens:

voor akte 3n Rang: de Heer JAC. JONCKHOUT,

voor den 4n Rang: de Eerw. Zuster MODESTA van Santa Rosa, de Eerw. frater JOHANNES NEPOMUCENUS, de dames GRACIELA VISSER, URSULA HUDSON, STEFANITA ARGUS en ROSA DE BROT.

Aan allen onze hartelijke gelukwenschen.

Regen.

De vorige week Vrijdag werd Bonaire met een prachtigen regen gezegend. Het regende dien dag ruim 2 uur lang. Op de Playa viel 54 m.M. Op Rincon echter maar 25 m.M.

Meer Notarissen.

Tot nu toe waren er maar twee notarissen op Curaçao.

Volgens de wet van 1868 konden er niet meer dan 2 notarissen zijn en in vroeger jaren was dat ook ruim voldoende. Doch tegenwoordig is hun werk zoo uitgebreid en veelomvattend geworden, dat twee de zaken niet meer af kunnen. Om die reden stelt de Gouverneur aan den K. R. voor de wet van 1868 aldus te wijzigen, dat hun aantal met twee kan worden uitgebreid, doch voorloopig zullen er niet meer dan drie fungeeren.

De Ex-Idoor.

Berichten uit de Republiek Guatemala melden, dat de beide hydroplans *Atlántico* en *Pacífico* (de Ex-Idoor) op den 7 September over Guatemala in de volle breedte, van de Stille Zuidzee tot aan den Atlantischen Oceaan gevlogen zijn. Zij daalden neer te Puerto Barrios en volbrachten dezen gedenkwaardigen tocht in drie uur tijds. Men is daar vol bewondering en enthousiasme over de prestatie van deze vliegtuigen van de *Condor* Mij.

Het gouvernement van Guatemala heeft met het Syndicaat *Condor* een definitief contract afgesloten om het land in de handelsroute door de lucht op te nemen, die ook de andere handelscentra van Midden-Amerika met Noord- en Zuid-Amerika zal verbinden.

Een mooi succès.

Koloniale Raad.

Vergadering op Maandag 14 Sept. 1925. Zonder hoofdelijke stemming of gedachtenwisseling werden VIER ontwerpen aangenomen: een tot aanvulling van de Algemeene Verordening *Invoer, Uitvoer en Doorvoer 1908*; twee tot wijziging van het *Faillissementsbesluit* en een tot wijziging van het Wetboek van Koophandel. (*Wissels en Assignatiën*.

Vier nieuw ingediende ontwerpen werden naar de afdeelingen verwezen.

Liefdadigheids-wedstrijd.

Combinatie wedstrijd tusschen twee elftallen van de **C. V. B.** op Zondag a.s. ten bate van de noodlijdenden bij de stormramp in Holland.

Team A	Team B
Hendriks	P. C. Gorsira
V. Argus	R. Minguel
Oudeland	J. Martina
E. Cohen	Fer
E. Brants	W. Domaeassé
Claessen	Sla
Lourens	J. Lourens
Schuitemaker	A. Sintiago
Valies	R. Vos
Broekman	Kolader
Tromp	A. Jourdain

Scheidsrechter W. v. d. Waal.

Namens den Bond

J. Hernandez Secr.

—Deze wedstrijd is tegen entrée bij te wonen. En deze entrées zullen worden afgedragen aan het Comité, voor de stormramp in Nederland.

Alles laat zich aanzien, dat het er bij dezen wedstrijd geducht zal spannen, daar beide elftallen gekozen zijn uit de allerbeste spelers van alle Curaçaosche voetbalbonden.

De toeschouwers moeten er heen gaan om een weldadig doel te steunen, dus niet om de allerbeste plaatsen te veroveren zonder te betalen.

Koninklijke West-Indische Maildienst.

VAN CURAÇAO

NAAR Pto. Cabello, La Guaira, Trinidad, Barbados en Europa:		
SS. "Venezuela"	1	Oct.
SS. "Stuyvesant"	15	Oct.
SS. "Van Rensselaer"	29	Oct.
NAAR Pto. Colombia, Cartagena, Cristobal en Pto. Limon:		
SS. "Stuyvesant"	1	Oct
SS. "Van Reusselaer"	15	Oct.
SS. "Crijnssen"	29	Oct
NAAR Pto Cabello, La Guaira, Cumaná, Pampatar, Carupano, Trinidad, Demerara, Paramaribo en Europa:		
SS "Prins der Nederlanden"	6	Oct.
NAAR New York:		
SS "Merope"	25	Sept
SS "Medea"	2	Oct
NAAR Maracaibo:		
SS. "Brion"	21	Sept
SS. "Medea"	23	Sept
SS. "Baralt"	26	Sept

De Directies van de Curaçaosche Petroleum Industrie Maatschappij en van de Curaçaosche Scheepvaart Maatschappij maken bekend; dat in de op heden, den 17en September 1925, gehouden Buitengewone Algemeene Vergadering van Aandeelhouders van deze Maatschappijen aan

den Heer Ir. M. C. BASTET,

in verband met zijn vertrek naar Holland, op de meest eervolle wijze ontslag is verleend als Directeur van de Curaçaosche Petroleum Industrie Maatschappij en van de Curaçaosche Scheepvaart Maatschappij, terwijl in zijne plaats benoemd is tot Directeur van deze Maatschappijen

de Heer Ir. H. J. ANSINGH.

De Heer Ir. H. W. van Ockenburg blijft optreden als procuratiehouder van beide Maatschappijen.

Curaçao, 17 September, 1925.

IJs.

De ijsfabriek is niet meer in staat aan alle aanvragen te voldoen. Bij de verkoophuizen is het dringen en duwen om bijtijds de noodige hoeveelheid ijs machtig te worden.

Reeds eenige maanden geleden deelden wij mede, dat de ijsfabriek tot de dubbele capaciteit van tegenwoordig zou worden uitgebreid.

De noodige machines zijn reeds eenigen tijd geleden hier aangekomen. Alles wacht op..... werklieden, op timmerlui en metselaars, die nergens te krijgen zijn, omdat zij overal tegen hoog loon reeds aan het werk zijn, en geen enkele zonder werk rond loopt.

Ontvangen

van den Heer EDGAR CARDOZE, vertegenwoordiger van de firma *Herman Jansen* te Schiedam, een monsterkruikje jenever merk *Hacha*.

— het Jaarverslag van de *Spaar- en Beleenbank*.

In het afgeloopen jaar werden 523 nieuwe spaarbankboekjes uitgegeven en werd 165.629 fl. belegd, en 141.330 fl. opgevorderd.

Dit jaar kon 40 fl. per aandeel aan dividend worden uitgekeerd. Het vorig jaar 30 fl.

Het Mazama hert in het bergland van Curaçao.

Uit het „*Artis*"-verslag in het Amsterdamsche *Handelsblad*:

„De heer R. F. MUSKUS te Curaçao schonk een jongen bok van het tot nu toe nog vrijwel onbekende *Mazama*-hert uit het bergland van dit eiland."

Kol. Wkbl.

Officieele Berichten.

De heer J. Th. Fijnje is tijdelijk aangesteld tot opzichter bij het departement van openbare werken alhier.

Joseph A. Hudson is tijdelijk benoemd tot agent van politie 2de klasse alhier.

De agent van politie J. van Delden is belast met het ambt van cipier op St. Martin N. G. en R. Voges tijdelijk aangesteld tot deurwaarder aldaar.

De fuseliers L. G. Italia en M. A. Francisca zijn tijdelijk werkzaam gesteld bij de politie als agent 2de klasse.

De gouvernements geneeskundige W. H. Winkel is gedurende de ziekte van den heer G. R. Hopkins tijdelijk met den geneeskundigen dienst in het 2e district alhier belast.

Communisme op Curaçao.

Uit betrouwbare bron vernamen we, dat met de Hollandsche boot *Venezuela* groote pakken strooibiljetten hier uit Holland zijn aangekomen, die een zeer revolutionairen en communistischen geest verraden.

Die biljetten zijn gesteld in het Hollandsch, in het Spaansch en Engelsch. Zij werden bij voorkeur verspreid onder de werklieden van de Isla. De toeleg er van is de werklieden tot groote ontevredenheid aan te sporen, omdat de loonen te gering en de werktijden te lang zijn.

Naar men ons verzekert, heeft een Surinamer zich voornamelijk met de colportage dezer strooibiljetten belast.

Dit laatste vinden wij wel het summum van ondankbaarheid. De Surinamers, die in hun eigen land honger lijden bij gebrek aan werk, vinden op de *Isla* werk en verdiensten in overvloed, waar in hun eigen land geen kijk naar is, en zouden hier nu onrust en opstand komen stoken.

Er worden hier zulke hooge loonen door de ambachtslui verdiend, dat het voor een particulier haast een onmogelijkheid is, nog een werkman in dienst te nemen.

Wij zouden de autoriteiten van de *Isla* en onzer kolonie den raad willen geven, met alle strengheid op zulke onrustzaaiers te letten en indien het vreemdelingen zijn, ze eenvoudig naar hun eigen land terug te zenden.

Dan kunnen ze daar het verschil bestudeeren tusschen hongerlijden en op eerlijke wijze een fatsoenlijk stuk brood verdienen.

ALLERLEI.

Autobrandstof uit Steenkool.

In het „Haagsch Maandblad" bespreekt jhr. J. C. van Reigersberg Versluys petroleum-vraagstukken en zegt o.a.: In Duitschland schijnt men met procedé's, waarbij steenkool onder lage temperatuur wordt verwerkt tot benzol, al tamelijk ver te zijn gevorderd. Zeer de aandacht trekt het, dat in dat land de petroleum-importen, in tegenstelling met die van Engeland en Frankrijk, sinds 1913 niet alleen niet zijn toegenomen, maar zelfs tot 30 pCt. zijn teruggegaan, Wel is waar loopen in Duitschland maar een derde van het aantal auto's van Engeland, maar hieruit zijn zoo groote verschillen in het petroleumverbruik niet te verklaren. Men is er nog al geheimzinnig mede, maar wordt vermoed, dat in de behoeften van het toch ook daar zeer toegenomen automobieltransport voldaan wordt uit de 140 millioen ton minderwaardige kool, die sinds den oorlog jaarlijks worden gedolven. Het feit, dat men in Duitschland er in geslaagd is zelf te voorzien in de groote behoefte aan stikstofmest, waaraan voor den oorlog door aanvoer van chilisalpeter werd voldaan, werkt sterk stimuleerend op de verwachting, dat ook binnen weinige jaren hetzelfde gelukken zal bij de voorziening in minerale oliën. Tal van laboratoria zijn voortdurend werkzaam aan de oplossing van dit vraagstuk en bij de snelheid waarmede in onze dagen de techniek met nieuwe vindingen de menschheid verrast, is de kans groot, dat ook op dit gebied in weinige jaren groote verandering zullen plaats vinden.

De schoen van de moderne vrouw.

In het „*Vaderland*" schrijft dr. MILO orthopaedist-voetarts te 's-Gravenhage het volgende:

Er worden tegenwoordig door de dames schoenen gedragen, die den naam van schoen niet meer verdienen. Deze mode-producten bestaan uit een dunne slappe smalle zool met aan het achtereinde, een contrefort met hooge hak, aan het vooreinde een trechtervormige holte bij wijze van „peperhuis" en in het midden een riempje met gesp of knoop en knoopsgat.

Aan dit onhygiënische maaksel vertrouwt een moderne vrouw haar voeten toe. Ze loopt er op, ze danst er op en is er erg gelukkig mede; — totdat de „proef op de pudding" komt; dat is volgens de Engelschen de „eating", maar in ons geval de schade en de schande.

De ongelukkige voeten, die ik in mijn practijk te zien krijg, als gevolg van het dragen van het „hakkebandje" zijn buitengewoon talrijk onder de overige voetafwijkingen; en geen wonder als men bedenkt hoe averechts dit schoeisel den voet „ondersteunt"! De hooge hak veroorzaakt een afglijden van den voet naar voren, de teenen worden geperst en misvormd in den trechter, terwijl als absoluut onvoldoende rem tegen het afglijden van den voet het wreefriempje dienst moet doen, dat, met een deel van het lichaamsgewicht belast, een diepe groef graaft in de weeke deelen van de wreef. De middenvoet, die in de allereerste plaats steun noodig heeft, is geheel onbeschermd, en mist den absoluut noodzakelijken circulairen greep om den metatarsus, die beslissend is voor de waarde van een schoen: de middenvoetsbeenderen plaatsen zich zienderoogen in spreidvoetstand, waardoor in verband met de teenbeknelling, de ontwikkeling van den „knok" en de verzakking van het dwarsgewelf, de spreidvoet wordt ingeleid, een difformiteit welke ik in 1909 voor het eerst beschreven heb.

De knellende wreefband verhindert het terugvloeien van het aderlijke bloed met stuwing van voorvoet en wreef als gevolg. Men lette eens op het waterzuchtige kussen, dat zich op de wreef ontwikkelt, op de uitpuiling der weeke deelen over den rand van den schoen en de spatadervorming aan de binnenzijde van het voetgewelf.

Waarlijk, er is geen slechter voetbekleedsel denkbaar dan het moderne hakkebandje en ik voel het als mijn plicht om de vrouwen te waarschuwen tegen het dreigend voetbederf, dat het gevolg kan zijn van het dragen van dit schoeisel.

Weest gewaarschuwd, dames. Ik spreek uit ondervinding."

Het Heilig Jaar.

Einde Mei waren er in Rome reeds een half millioen pelgrims geweest en wel 250,000 Italianen, 40,000 Duitschers, 26.000 Franschen, 15,000 Spanjaarden, 11,000 Portugeezen, 10,000 Amerikanen, 9,000 Zuid-Amerikanen, 6,000 Engelschen, 5,000 Joego-Slaviërs, 5,000 Grieken, 4,000 Hongaren, 3,000 Oostenrijkers, 3,000 Zwitsers, 3,000 Belgen, 2,800 Scandaviërs, 4,000 Polen, 900 Australieërs en van andere volken 17,000.

Twee nette jongelui buitenshuis werkzaam zoeken pension bij nette familie tegen 15 Nov. a. s. tegen den prijs van f 200 per mnd. (tezamen). Brieven onder letter PO, bureau van dit blad.

Vereeniging van Leeraren in het Boekhouden te AMSTERDAM.

Opgericht **18 April 1883** Als rechtspersoon erkend bij Koninklijk besluit van **2 Maart 1893** N°. **33** en **18 December 1923** N°. **62.**

Het examen voor het praktijk-diploma in Boekhouden wordt twee maal per jaar afgenomen te Amsterdam, 's-Gravenhage, Rotterdam, Utrecht, Groningen, Medan, Batavia, Soerabaja en Paramaribo.

In Mei van dit jaar voor het eerst op Curaçao.

De eerste en eenige candidaat, de Heer G. G. A. Nouel, slaagde met buitengewoon mooie cijfers.

Bij genoegzame deelname zal ondergeteekende **twee cursussen** openen, één voor beginners en één voor meergevorderden. Aanmelding zoo spoedig mogelijk.

Tevens **privaat- en cursuslessen** voor andere examens, speciaal admissie-examen H. B. S. en Gymnasium.

H. J. VOOREN.
Leeraar Boekhouden M. O.

3—3 Witteweg 40 Otrabanda P. B. 40.

BOTICA NACIONAL de EDMUND JACOBSEN.

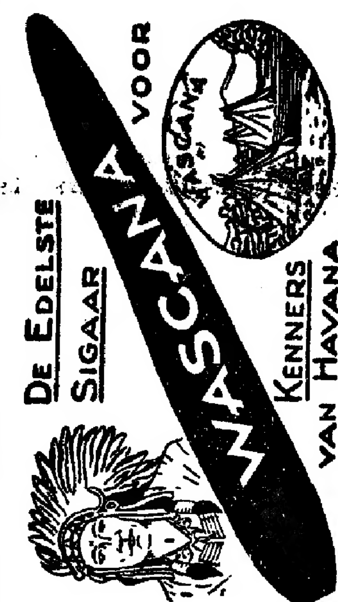
Acaba de recibir un gran surtido de „Medicinas Patentadas" francesas, de la mejor calidad, entre ellas las sigientes:

Agua del Carmen BOYER	Tabletas de Santeina
Solución de Pautauberge	Pastillas de Valda
Estaphylasa simple y Yodurado del Dr. Doyen	Comprimido de Vichi Etat
Elixir de Baudry	Pastillas de Lechuga
Jarabe de Rabano Yodado	Ampolletas de Enosol
Valerianato de Pierlot	Solución Digalen Roche
Solución Coirre	Agua de Vichy Celestine
Jarabe Thiocol Rochá	Aceite de Quinina
Chloracthyl Bengue	Agua de Quina
Colloiodo Dubois	Vinos de Quina La Roche
Cytoserum	Vinos de Quina ferruginosa La Roche
Ampolletas de Evatmina	Ampolletas de Cacodillato de hierro
Capsulas de Sandalo Midy	Jarabe de Dusart
Ampolletas de cacodillato de soda	Crema de Bismuto
Suero ferruginosa	Solución de Leras
Capsulas de Arheol	Jarabe de Yoduro de estroncio
Ampolletas de glicerofosfato de soda	Vitamina
Kola granulado de Astier	Jarabe de Leras

Curaçao, Otrabanda.

DIT merk en geen ander
BLIKGROENTEN merk „MOLEN"
fabrikaat der firma TIELEMAN & DROS-LEIDEN

VERTEGENWOORDIGERS: MENSING & Co.

Het schitterendste en meest gezochte sigarenfabrikaat in Holland en Ned. Oost-Indië is dat van de Sigarenfabriek ‚Wascana' KAMPEN (Holland.)

Vertegenwoordigers voor Curaçao:
Mensing & Co.

Met de laatste bootis wederom cen nieuwe voorraad aangekomen.

JARABE DE AMBROZOIN
TOS BRONQUITIS ASMA. LARINGITIS — JARABE DE — TOS FERINA TUBERCULOSIS AFECCIONES RESPIRATORIAS
AMBROZOIN
ALIVIA LA TOS Y LA RESPIRACION DIFICULTOSA, ESTIMULA LA EXPECTORACION, ALIVIA LA INFLAMACION REPRIME LOS SUDORES NOCTURNOS, FORTALECE LA RESPIRACION Y DOMINA EL DESASOSIEGO.
JARABE DE AMBROZOIN
AMERICAN APOTHECARIES COMPANY, New York.

Wilt gij goed en goedkoop rooken ? ? ?
koopt dan uwe sigaren bij
ELLIS & DANIA.
Ook kunt u daar van alles krijgen tegen zeer lage prijzen.
De winkel, die goedkooper dan 't goedkoopst verkoopt.
Komt en overtuigt u, of
bel Telefoon No. 423.
Billijke prijzen — Prompte bediening

UN TONICO GENERAL
TONIKEL
Y RECONSTITUYENTE
PARA ANEMIA, CLOROSIS, MALA NUTRICIÓN, TUBERCULOSIS, COREA, AMENORREA, NEURASTENIA, MAL DE BRIGHT Y CONVALECENCIA DE LA GRIPE, DE PULMONÍA Y DE FIEBRE TIFOIDEA.

Mensing & C°.

Vertegenwoordigers.

Bekendmaking.

De verkoop van juweelen en van gouden en zilveren voorwerpen ter Spaar- en Beleenbank van Curaçao beleend van den 2n Januari 1924 af tot en met 30 Juni 1924, onder **No 4072 H** tot en met **3810 I** zal plaats hebben op Donderdag den 24 September a. s. 's morgens ten 9 uur en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao 1 September 1925.

De Voorzitter
4 H. J. C. HENRIQUEZ.

PRIVAATLESSEN BOEKHOUDEN EN HANDELSKENNIS.

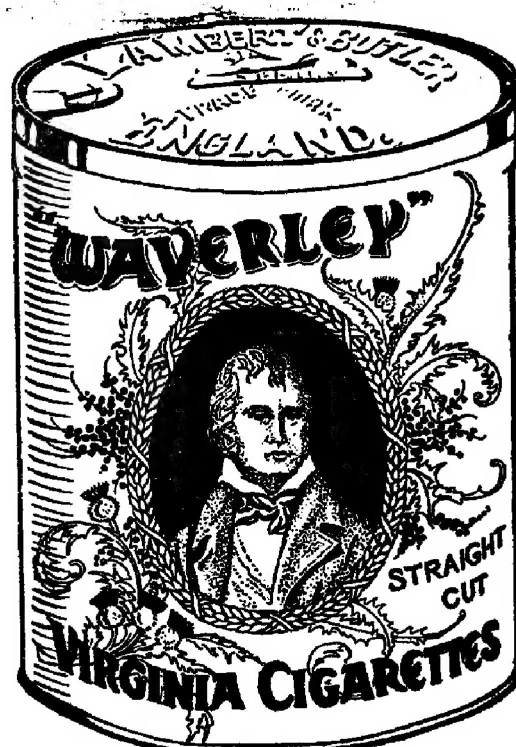
Opleiding voor praktijk-examens.
Inlichtingen schriftelijk of mondeling.
Scharlooweg 57.
A. HUYSMAN.
Leeraar Boekhouden.

2—3

JOSEPH TRAVERS & SONS Ltd. London.

MENSING & Co. VERTEGENWOORDIGERS.

Sole Importers Mensing & Co.

The best whisky imported on the Island.
Mensing & C°
Agents.

Pension Augustiny

Brandhofstraat 7. Schaarlo.
Europeesche keuken
Ruime kamers.

2—2

SOLE IMPORTERS: MENSING & Co.

CHRYSLER MOTOR CORPORATION EN MAXWELL MOTOR CORPORATION DETROIT, MICHIGAN.

In de geschiedenis van elke industrie wordt onvermijdelijk een zekere hoogte bereikt waarop de geheele ontwikkelingskoers veranderd wordt, en de oude methodes en praktijken in onbruik geraken.

Waar de vooruitgang in het verleden een zekere leer heeft gevolgd, is nu een nieuwe leer gevestigd die werkelijk de oude methode omvergooit.

Ook de vormen worden opnieuw bewerkt. Nieuwe fabricaten en modellen worden ingevoerd. De fabrikanten hebben tegenwoordig een nieuw overzicht en een grondslag voor den arbeid, geheel verschillend van het tot nog toe gevolgd systeem.

De motorrytuigen-industrie heeft daarop geen uitzondering gemaakt.

Met de **CHRYSLER SIX** is een hoogte bereikt, die een tijdstip in de geschiedenis der auto-industrie aanwijst. **De CHRYSLER** vertegenwoordigt een vooruitgang, die slechts te vergelijken is met de verstreikende vooruitgang in andere industrieën.

CHRYSLER SIX — "Is een even belangrijke evolutie als die van Watt's eerste ruwe machines tot de hedendaagsche groote stoomturbines." — Saturday Evening Post.

Per S. S. "Carabobo" zijn alhier aangekommen een Phaeton en een Roadster. Voor inlichtingen en prijzen gelieve men zich te wenden tot

TISCHER & Co.
Agenten.

Nieuwe prijzen voor **CHRYSLER:**

"VIER"	Touring	$ 895.—
	Coupe	995.—
	Coach	1045.—
	Se dan	1095.—
"SIX"	Touring	$ 1295.—
	Phaeton	1395.—
	Coach	1445.—
	Roadster	1625.—
	Se dan	1695.—
	Royal Coupe	1795.—
	Brougham	1865.—
	Imperial	1995.—
	Crown Imperial	2095.—

3—3 F.O.B. Detroit.

RED „D" LINE OF STEAMSHIPS.

REGULAR SERVICE BETWEEN NEW YORK, PTO RICO, CURAÇAO AND VENEZUELA.
SAILINGS DURING SEPTEMBER.

1925		S.S. Caracas	S.S. Trujillo	S.S. Carabobo	S.S. Maracaib	S.S. Tachira
Leave	NEW YORK	Aug. 26	Sep. 2	Sep. 9	Sep. 16	Sep. 23
Arrive	SAN JUAN	„ 31	„ 8	„ 14	„ 22	„ 29
Leave	„	„ 31	„ 9	„ 14	„ 23	„ 30
Arrive	CURAÇAO	Sep. 3				
Leave	„	„ 3				
Arrive	PTO CABELLO	„ 4				
Leave	„	„ 4				
Arrive	LA GUAIRA	„ 5	Sep. 11	Sep. 16	Sep. 25	Oct. 2
Leave	„	„ 8	„ 12	„ 17	„ 26	„ 3
Arrive	PTO CABELLO	„ 9		„ 18		
Leave	„	„ 10		„ 18		
Arrive	CURAÇAO	„ 11	Sep. 13	„ 19	Sep. 27	Oct. 4
Leave	„	„ 11	„ 13	„ 19	„ 27	„ 5
Arrive	MARACAIBO		„ 14	„ 20	„ 28	„ 5
Leave	„		„ 19	„ 24	Oct. 3	„ 10
Arrive	CURAÇAO		„ 20	„ 25	„ 4	„ 11
Leave	„		„ 20	„ 25	„ 4	„ 11
Arrive	PTO CABELLO			„ 26		
Leave	„			„ 26		
Arrive	LA GUAYRA	Sep. 12	Sep. 21	„ 27	Oct. 5	Oct. 12
Leave	„	„ 12	„ 21	„ 28	„ 5	„ 12
Arrive	SAN JUAN	„ 14	„ 23	„ 30	Oct. 7	„ 14
Leave	„	„ 16	„ 24	„ 30	„ 8	„ 15
Arrive	NEW YORK	„ 21	„ 30	Oct. 5	„ 14	„ 21

* S.S. "Merida" connecting with S.S. "Caracas" sails from Curaçao for Maracaibo Sept. 3, and Oct. 8, returning sails from Maracaibo Sept. 9 and Oct. 14.
For further particulars apply to

S. E. L. MADURO & SONS.
Agents.

TE HUUR.

De bovenverdieping van ons nieuw gebouw:

Hoek Breedestraat - Keukenstraat.

De bovenverdieping wordt in haar geheel of bij gedeelten verhuurd.

Het gebouw zal vermoedelijk tegen *eind September a.s.* betrokken kunnen worden.

Voor verdere inlichtingen wende men zich tot

6 **MORRIS E. CURIEL & Sons.**

Jenever „Hacha"

van de Firma HERMAN JANSEN, Schiedam.

„Als Agent van deze welbekende Firma heb ik het genoegen aan „den Handel en aan de houders van Cantinen deze beroemde JENEVER „aan te bieden, die een zeer aangename smaak bezit en die door den „oorlog ophield naar Curaçao te komen.

EDGAR CARDOZE.

Voor het Publiek is deze JENEVER verkrijgbaar bij:

Edo. F. JANSEN, „La Estacion"
GENOVEVA COHEN (Tapperij — Punda)
1—5 *ADOLF G. EVERTSZ (Tapperij — Otrabanda).*

Compañia Trasatlantica

El Vapor

"MANUEL CALVO"

se espera del Pacífico via Colon y Pto Colombia alrededor del 27 del corriente y seguirá el mismo día a Pto. Cabello, La Guaira, San Juan Tenerife, Cadiz y Barcelona.

El vapor

"MANUEL ARNUS"

se espera el 12 de Octuber de Europa via Cuba y Venezuela, para seguir el mismo dia al Pacifico via Pto Colombia y Colon.

Ambos vapores aceptan carga i pasajeros.

Los Agentes.
S E L. MADURO & SONS.